

Mea kell kulpáznom, ahogy Vargányai Guszti mondaná Parti Nagy Lajos zseniális Ibusárjában. Szinaja és a szeretet foga című esszémben ugyanis (ÉS, 2010. július 28.) meglehetősen elvertem a port a pártállamilag támogatott szereteten, mondván, „az obligát barátság soha nem igazi”, ezzel szemben a belső indíttatás...

Nos, amikor Fodor Sándor meghalt, ismét tapasztalnom kellett, milyen összetett és bonyolult és kétarcú dolog az élet. A Facebookon, a virtuális világ találkahelyén sok román fiatalember búcsúztatta a Csipike szerzőjét. A maghiaromania.wordpress.com osztotta meg a szomorú hírt, és egy Stanca Lung nevű hölgy ezt írta: „ooooooooooooooooo acuma sunt trista! a fost una din cele mai dragi povesti ale copilariei mele... Dumnezeu sa-l odihneasca!” (óóóóó, most szomorú vagyok! Gyermekkorom egyik kedvenc meséje volt... Isten nyugosztalja!), egy Adriana Moldovan nevű pedig ezt: „Povesti frumoase si curate, iesite cu siguranta dintr-o inima iubitoare. RIP.” (Szép és tiszta szívű mesék, minden bizonnyal egy szerető szívből eredtek. RIP) (Az ékezetelenség a FB diszkrét bája.) A könyv Angela Popescu és D. R. Popescu fordításában jelent meg rögtön azután, hogy magyarul, s D. R. Popescutól „Fodorúr” is sokat fordított. Szóval az a barátság, amelyet én ideologikusnak neveztem, mégiscsak több volt pusztán pártállamiságnál és formalitásnál, amit egyébként az is bizonyít, hogy Fodorúr temetésén Adrian Popescu és Constantin Cubleşan is felszólalt, s mindkettőjük beszédén érződött, sokkal több ez a gesztus, mint pusztán formalitás, a Romániai Írók Szövetsége előírta kötelesség. A mai ötvenesek (magyarok és románok egyaránt!) szívesen emlékeznek a törpére, aki gonosz is volt, meg óriás is lett, és szívesen Rusz Lívia csodálatos rajzaira is, melyekből egyébként április 11-én, a költészet napján nyílt kiállítás Szegeden.

A barátság érdekes példája és példánya az Echinox legújabb, magyar–román antológia-száma, melyben Jancsó Noémi, Láng Orsolya, László Szabolcs, Potozky László, Takács István, Váradi Nagy Pál és Vízi Tünde írásai olvashatók. Az Insomnia kávéházban megrendezett bemutatóra magam is elmentem, s bár minden szöveg színvonalas volt, a legnagyobb meglepetést és örömet a Vízi Tünde „egypercesei” jelentették – sajnáltam is, hogy nem kértem fel, legyen az Örkeny-szám szerzője. Rareş Moldovan, a szám román szerkesztője (a magyar Balázs Imre József) azt furcsállta, hogy ilyen karcsú antológia lett a végeredmény – sokkal több anyagra számított. Így tapasztalja meg az ember, hogyan változott meg a világ. A fiatalok keresik magukat, de már sokkal több lehetőségük van az önkeresésre, mint korábban. S ez a korábban is már huszoneve volt...

Április 7-én hatvanadik születésnapját ünnepelte Anamaria Pop, aki Paul Drumaru, Marius Tabacu és George Volceanov mellett a magyar irodalom fáradhatatlan fordítója. Szabó Magda, Göncz Árpád, Esterházy Péter, Nádas, Bibó István csak néhány név azok közül, akiknek a művei neki köszönhetően szólaltak meg románul. Aki ismeri, tudja, lehengerlően dinamikus hölgyet köszönhetünk legalább utólag, olyan hölgyet, aki az évente megrendezett Budapesti Könyvfesztivál szinte minden román eseményén közreműködik, s aki nélkül sem A szív segédigéit, sem az Emlékiratok könyvét, sem az Abigélt nem olvashatná a román közönség. Isten éltesse! Údító jelenség a román virtuáliában a bookaholic.ro címen klikkelhető internetes portál. Fiatal, mozgékony csapat szerkeszti; már a velük készített interjú címe is jó: „Nu privim cărțile nici școlărește, nici cu mâna la țimplă” (Nem iskolásan nézzük a könyveket, sem öklünkkel a halántékunkon). Azaz: lazán, felszabadultan, érdeklődve, póztalanul. Az írások jótállnak ezért a jelszóért: mindegyikben érződik a tájékozottság, a bizonygatás azonban, háliszennek, nem. Azt hiszem, manapság nincs is más módja annak, hogy valaki hitelesen kerüljön közel a kultúrához, és mást is közel kerítsen hozzá.

Kategória: Szemle

Denumire autor: Demény Péter

Látó Szépirodalmi Folyóirat